

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 36

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:Enostopna petstna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izjaja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Kaj je resnična demokracija?

O tem za moderno državno življenje tako važnem predmetu je napisal znani nemški centurmaski poslanec Joos tako izvrstne misli v neki nemški reviji, da jih hočemo tu nakratko povzeti. Pisec je imel pred očmi pač Nemčijo, vendar so njegove misli povečini tako načelno tehtne, da so važne za vsako stranko v katerikoli sodobni državi. Joos izvaja:

Treba je ločiti idealno demokracijo od realne, to je vmišljeno od dejanske. Idealna demokracija se nikoli ne more uveljaviti, ker ima svoje meje v človeški naravi, posebno pa še dandanes. Moderni človek namreč nima samo težnje za udeleževanjem, za katero je sam odgovoren, marveč na drugi strani močno čuti potrebo se nasloniti na drugega in se dati voditi. To je bilo vedno tako, toda danes še posebej, ko se človek izgublja v masi in organizaciji, kje vplivu je v najvišji meri podvržen. Vsaka organizacija pa, naj bo verska, kulturna, gospodarska, politična... ima težnjo razviti celo hierarhijo, ki vodi maso svojih privržencev.

Nadalje je postalo moderno državno in gospodarsko življenje tako mnogostransko in je sestavljeno iz tolikih raznolikih činiteljev verskega, gospodarskega, stanovskega, plemenskega... značaja, da je nemogoče, da bi vsak vse pregledal, obvladal in poznal.

Dejanska demokracija, ki pozna svoje meje, si tedaj ne sme reči: vse, kar se ima v državi izvršiti, se mora po ljudstvu samem izvršiti, marveč: vse se mora izvršiti za ljudstvo in kolikor mogoče po smotrelem sodelovanju državljanov. Zato demokracija ne more biti povsod in v vsakem času enaka. Njena praktična naloga je postaviti pravega moža na pravo mesto in ne kogarkoli kamorkoli. Predvsem se mora varovati, da bi postavila stranke nad vse, ampak mora tudi stranko razumeti kot pomoček in sredstvo in ne kot izključni samonamen.

Mnogi si demokracijo predstavljajo zelo enostavno, toda popolnoma napačno. Mislijo, da je demokracija kakor novi frak, v katerega naj skoči država, da bo »moderna« in pravilno funkcionirala. Toda demokracija ni nič izgotovljenega, ni samo organizatorični problem, marveč trajno vestno prizadevanje vseh za državo, počasi po lastnem delu vseh razvijajoče in izpopolnjujoče se samovladanje ljudstva, permanentno poizkušanje in iskanje. Tukaj ne more ustvarjati eden, ampak samo dati pobude, ustvarjati morajo vsi in nikoli mirovati. Zato so vsi, ki si demokracijo mehanično predstavljajo, skrajno razočarani, ko se dejansko uveljavi. To je podobno kakor pri onih, ki so mislili, da bo ljudstvo brez noh pametnejše, ko se ustanovijo ljudske univerze, ki bodo znanje prelivale v ljudi iz sodov visokošolskega magacina. Ali pa pri obratnih svetih. Tu so razočarani delavci, ki vidijo, da so mnogo nespretnosti nego so mislili, in podjetniki, ki menijo, da se z njimi trati samo dragi čas. Slično je pri volivni reformi. Ljudje se čudijo, da je ravno v demokracizmu posamezni volivci ničla, da mu manjka čuta odgovornosti, ko odda glasovnico, da se ne odloča po potrebi ustvariti nacionalnopolitično potrebne večine v parlamentu, ampak se da voditi od nagovov razpoloženja in užlenosti. Ali pa politične stranke, ki so postale država v državi in ne pomožni organi države, — ali pa parlament, kjer ima besedo ne mislec in strokovnjak na poljih modernega gospodarskega in kulturnega življenja, ampak strankarski taktik in tehnik.

Toda vse to ne govori proti demokraciji, marveč nam kaže samo to, kaj je mogoče in kaj ni. Vede nas do spoznanja, da stvarna nedozorelost mase za samovodstvo ni zgolj prehodni pojav. Demokracija potrebuje skrbnega izbora svojih voditeljev! Ni mogoča brez intenzivnega ljudskoizobraževalnega dela. Tu pa ne gre zgolj za znanja in spoznanja, ampak za pri-

vzgojitev discipline, čuta za avtoriteto in zaupanje, brez katerega je demokracija nemogoča. Če ljudstvo s svojim trajnim nezaupanjem vedno prereže nit političnega razvoja, ne more biti več govora o demokraciji.

Pri demokraciji ne gre za obliko. Oblikovno najpopolnejša demokracija je lahko stvarno najhujša reakcija. Ustava ni vse. Dobro ustavo ljudstvo z napačnimi demokracijskimi instinkti lahko popolnoma izmalči in izpači, slaba, oziroma nepopolna ustava se lahko po udeleževanju resnične demokracije izboljša in izpopolni. Nam manjka prave sinteze med individualizmom in čustvom za občnost. Demokracijska ideja na sebi ne more človeka notranje izoblikovati, ampak narobe, iz človeka vun se mora demokracija razviti, iz npravnstvenih sil narodovega telesa. Dokler živi vsakočasna oblika demokracije od teh sil, je dobro, ko so pa te sile izčrpane, se demokracija izprevrže v anarhijo ali v diktaturo. Nobena demokracija ni trajno mogoča razum na verskonpravnstvenem temelju.

Meni je jasno — pravi nemški politik — da smo Nemci vedno gledali preveč nazaj na preteklost. Zato so se spričo nepopolnosti demokracije mnogi postavili v kot in se kujajo ali pa hočejo siloma vpostaviti prošlost. To zato, ker mislijo, da sta demokracija in močna narodna država nuzdržljivi. Napačno! Rusija in Anglija dokazujeta narobe. Rusija je danes sicer vse nekaj drugega kakor demokracija, toda diktatura v njej je le priprava in predstopnja za demokracijo kmetske, ker ruski človek danes zanjo še ni goden. Vzemimo Rusijo ali Anglijo, v obeh državah vidimo, da imajo mase pod vodstvom smisla za nacionalne naloge države. Vprašanje je le: kje, kdaj in kako se ima nacionalna moč države udeležiti in v kakšne svrhe, etične ali neetične? Nadalje je napačno misliti, da je demokracija nujno centralistična. Demokracija more ustvariti enoto kljub razlikam, vpoštevaje razlike, ki jih smotreno vporablja v skupne svrhe. Končno: Višje nego ozki interesi stranke je blagor države in celokupnega naroda; stranka je zato tu, da kakor vsak drugi delni organizem v skupnem organizmu države pomaga razvitku in izpopolnitvi celote. Demokracija mora biti tudi dosledna in trda, dasi ne kruta.

Kar pa se tiče vodstva demokracije, ki mora biti vselej trdno, ne sme iti za tem, da se mu vsi slepo podredijo, ampak da se mu podredijo vsled spoznanja njegove dejanske preizkušene moralne kvalifikacije. Zato se mora vodstvo sestavljati iz izbora najboljših. Brez tega je vsaka demokracija obsojena na smrt.

Te misli so globokega vpoštevavanja vredne.

Wilsonov pogreb.

Washington, 7. febr. (Izv.) Včeraj so na svečan način pokopali bivšega predsednika Wilsona v Peter-Pavelski katedrali. Svečanosti je prisostvoval predsednik Coolidge z vsemi člani vlade in ogromna množica ljudstva. Od 3. do 4. popoldne je v znak žalosti počivalo v Zedinjenih državah vse delo.

DEMONSTRACIJA AMERIKANCEV.

Washington, 7. febr. (Izv.) Ker nemški poslanik ni razobesil nemške zastave na pol droga, so ljudje pred poslopjem poslaništva razobesili ameriško zastavo.

TAFT OBOLEL.

Washington, 7. febr. (Izv.) Bivši predsednik Taft je težko obolel na želodcu.

OPOZICIONALNI BLOK V FRANCJI.

Pariz, 7. febr. (Izv.) Meščanski radikalni demokrati in radikalni socialisti so imeli skupno sejo, na kateri so sklenili, da se bodo pri prihodnjih volitvah medseboj podpirali in sklepali pevoad kompromise s socialisti, kjerkoli se bo dalo z uspehom nastopati proti nacionalnemu bloku (Poincare).

V spomin Wilsonu.

GOVORA PREDSEDNIKA NARODNE SKUPŠČINE IN MINISTRA DR. NINČIČA.

Belgrad, 7. febr. (Izv.) Današnja seja se je pričela ob pol 10. uri.

Pred prehodom na dnevni red je v daljšem govoru Ljuba Jovanović slavil zasluge umrlega predsednika Wilsona v imenu parlamenta, v imenu vlade pa dr. Ninčič.

Predsednik skupščine Ljuba Jovanović je izjavil:

»Prosim narodno skupščino, da se pridruži pri pogrebu enega največjih in najboljših sinov človečanstva onim glasovom, ki se dvigajo po vseh delih sveta. (Poslanci vstanejo.)

Vam vsem so dobro znane njegove zasluge za sedanjost in bodočnost vseh narodov, zlasti pa za srečno bodočnost našega naroda. Zato se dvigajo izrazi zahvale iz vseh vrst našega naroda.

Posebno velika je bila podpora Wilsonova, ki so je bili deležni oni deli našega naroda, ki so zdihovali pod tujim jarmom. Spominjati na se moramo tudi, kolike moralne pomoči so bili deležni oni, ki so vodili boj za obstanek Srbije in Črne gore, da v boju niso omagali. Zmaga Wilsonovih idej je prinesla našem narodu pravičo in svobodo, za katero je žrtvoval ameriški narod ogromne žrtve.

Smatram, da je danes odveč, klicati njegovemu imenu »slava!« Njegova slava

je dovolj velika. Namesto tega naj mu zakličemo »Hvala mu!« Mi vsi upamo, da bomo mi in še naši pozni potomci uživali plodove idej in dela Wilsonovega. Mislim, da govorim v imenu skupščine in vsemu naroda, če obljubljam od strani naše domovine Wilsonu večno hvaležnost. (Poslanci zakličejo: »Slava mu!«).

V imenu vlade je govoril dr. Ninčič. Izjavlja, da je s smrtjo Wilsona izginila s svetovnega poprišča ne samo velika politična osebnost, ampak tudi velik človek. On si ni stekel zasluge za evropske narode samo s tem, da jim je v vojni dejansko pomagal z ameriško armado, ampak še bolj s svojim prizadevanjem za vzpostavlo trajnega miru med narodi. Ustanovitev Društva narodov je njegovo glavno delo in njegova glavna zasluga.

Wilsonove zasluge za male narode na mirovni konferenci v Parizu so ogromne.

Wilson je bil vedno pripravljen sčutiti interese tlačenih in zatiranih. Tudi naš narod mu dolguje v tem oziru največjo hvalo in zahvalo. Mi žalibog njegove pomoči sicer nismo znali pravočasno ceniti in naša stvar je silno trpela, ko je njegov vpliv na konferenci popustil, zato pa mu ne smemo biti nič manj hvaležni. Slava njegovemu spominu! (Poslanci kličejo: »Slava!«)

Velik vtis govora dr. Kulovca.

OBSDOBA DEMAGOSKIH STRANK. — DOSLEDNO STALIŠČE JUGOSL. KLUBA.

Belgrad, 7. febr. (Izv.) Govor poslanca dr. Kulovca na današnji seji skupščine predstavlja brez dvoma najostrejšo in najbolj stvarno kritiko politike sedanjega režima kakor tudi obsodbo demagogije onih strank, ki so sedanjemu režimu uglasile pot s tem, da so glasovale za vidovdansko ustavo, brez katere bi bil ta režim nemogoč. Na drugi strani pa je dr. Kulovec v svojem govoru pojasnil principiellno stališče SLS napram politiki režima sploh in ustavnemu stališču še posebej. Precizno in energično razlaganje programatičnega stališča SLS je vzbudilo splošno pozornost, ker ravno v sedanjem času dosledno stališče Jugoslovskega kluba pridobiva na pristaših in se pričenjajo cele stranke približevati stališču, kakor ga je SLS zastopala že davno.

Govor poslanca dr. Kulovca je poseben v tem oziru napravil globok vtis in po njem so prišli k dr. Kulovcu v klub poslanci vseh klubov in mu čestitali na uspehu ter se še posebej zanimali za ta del govora. Nasproti temu uspehu je treba priznati uspeh tudi poslanca Puelja, ki je s svojim komedijantskim nastopom igral posebno poslušalcem na galerijah hvaležno vlogo in je zato tudi žel precej smeja.

V njegovem govoru je bilo veliko samohvale, a niti besedice ne proti bistvu režima, proti centralistični ustavi. Pa tudi sicer je bil njegov govor bolj laskanje radikalom, ki so iz njega dovolj jasno izzevale politične zveze g. Puelja z radikali.

Po govoru dr. Ninčiča je bila najprej prebrana obtožnica proti dr. Lazi Markoviću, nakar se je prešlo na razpravo o proračunu. Govoril je poslanec dr. Kulovec nad poldrugo uro.

Najprej je v ostrih besedah kritiziral proračun in finančno politiko ter obsojal neprestano navijanje davčnega vijaka, izmozgavanje kmetskih mas in zapostavljanje Slovenije.

KRITIKA ZUNANJE POLITIKE.

Nato je prešel na kritiko zunanje politike sedanjega režima. Izjavil je, da pri pogodbah o Reki slovenski in hrvatski narod nista sodelovala, marveč sta na njun račun sklenila to pogodbo Pašić in Mussolini v imenu italijanskega in srbskega naroda. S tem paktom so zadovoljene supranacionalistične težnje fašistov. Italija ima sedaj cel Jadran v svojih rokah, obenem pa je dobila opirališče za razširjenje svoje politične in gospodarske moči na Podonavje in Balkan. Italija bo širila svoj »penetration pacifique« samozavestno in brez obzirno po vsem Balkanu. Koncesije, ki smo jih dobili na Reki, niso nobene kon-

cesije, temveč bodo samo predmet neprestanih sporov med obema državama. Pašić je dvignil Italijo iz politične izolacije in ji pomagal do ugleda v svetovnem položaju. Govorniku se zdi čudno, da Mussolini ni šel tako daleč, da bi pozval Pašića v Karonosso, da tam podpiše to pogodbo.

Govornik nato z juridičnega in mednarodnega stališča kritizira ta dogovor. Pašić je izjavil, da je sklenil ta pakt radi političnega položaja, vendar je to povsem brezpredmetna stvar, kajti, če je bil politični položaj tako težak, da bi moral skleniti sporazum — potem bi ga moral skleniti najprej s Slovenci in Hrvati. Pašić je sklenil ta sporazum z Italijo zaradi tega, da dobi proste roke napram Slovincem in Hrvatom za svojo hegemonistično politiko. Najžalostnejše pa je pri tem dejstvo, da se vlada, ko je sklepala pogodbo z Italijo, ni niti z eno besedo spomnila 700.000 naših ljudi, ki so v najožjem pomenu besede izročeni krutemu barbarstvu. Lahko bi bilo dobiti za naše brate kulturno avtonomijo, če bi se bil Pašić zanjo zavzel (Dr. Korosec: Za par pravoslavnikov ste dosegli cerkveno avtonomijo, za stotisoč katoličanov ničesar!).

Nato preide govornik na naše razmere je do drugih balkanskih držav in predlaga potrebo medsebojnega sporazumevanja, da dobimo tisto veljavo, ki nam gre.

ZA ZVEZO Z RUSIJO.

Izjavlja se za čimprejšnjo vpostavo zvez z Rusjo, kajti Rusija postaja vsak dan močnejši faktor. Dočim se vse države Rusiji približujejo, naša vlada ne stori niti enega koraka, da bi spravila domov naše v Rusiji se nahajajoče civilne vjetnike.

OBTOŽBA SLOVENCEV IN HRVATOV.

S svojo zunanjo politiko je vlada zadala Slovincem in Hrvatom globoko rano. Nič manjša pa niso gravamina, ki jih imamo Slovenci in Hrvati napram Pašićevemu režimu v naši notranji politiki. Ali ni dovolj značilno znamenje, da je nekaj gnilega v državi danski, če skoro ena četrtina poslancev, ki zastopajo cel narod, ni prisotna v tej zbornici in da zastopniki drugega naroda stoje v najostrejši opoziciji proti režimu? Celotni revizionistični blok kot zakoniti zastopnik Slovencev in Hrvatov v državi je nepomirljiv nasprotnik sedanjega režima in bo tak ostal, dokler se notranje razmere do temelja ne izpremenijo. Sedanji režim je pravi naslednik prejšnje policijske vlade, je nositelj centralizma in vseh kvarnih posledic, ki so z njim v zvezi. Mi se ne moremo in se ne bomo nikdar po-

mirili z nasiljem, ki ga je prinesla nad nas vidovdanska centralistična ustava! Ta ustava pomenja negacijo slovenstva. (Burno pritrdjevanje.) Mi se vedno bolj zavedamo, da se nazoni o bistvu in organizaciji države razlikujejo kakor noč in dan. Naše naziranje o državi in državnem življenju je organizirano, srbsko pa je mehanično formalno. Srbi mislijo, da ima mehanična večina enega glasu vse pravice in da more vladati po mili volji neoziraje se na krajevne, kulturne in gospodarske posebnosti. Mi pa smo mišljenja, da je država organska zveza organskih edinic. Vsaka taka edinica ima avtonomno življenje in svoje zakone. Nihče nima pravice teh zakonov rušiti, temu jih mora varovati z ustavo in drugimi zakoni. Na tem načelu temelji tudi naš avtonomistični program. Čim višja je kultura, tem bolj se čutijo škodljive posledice centralizma in danes se v vseh centralističnih državah opaža velika borba za avtonomijo. Naš program države ne ruši, temu jo krepi. Nato govornik citira glavne točke programa SLS o centralni upravi in nadaljuje:

PROTI PARCELACIJI SLOVENIJE

Vsled centralistične ustave so nastale neznosne razmere v državi in državljanska zavest in volja naroda za državo se vedno manjša, reakcija proti nasilni ustavi pa postaja vedno večja, a kljub temu vlada parcelira državo. Parcelirati je začela tudi Slovenijo.

Po daljših izvajanjih govornik pojasnjuje neopravičenost in škodljivost parcelacije v Sloveniji, zahteva od vlade, da parcelacijo opusti in da jo izvede na drugi podlagi, na podlagi avtonomije.

Obtožnica proti dr. Lazi Markoviću.

Belgrad, 7. febr. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je bila prebrana obtožnica proti dr. Lazi Markoviću. Opazilo se je splošno, da med podpisniki ni niti enega od Pribičevićev prijateljev. To dejstvo ponovno dokazuje Pribičevićeve zveze. Sicer pa je zadeva dr. Laze Markovića zbudila pri radikalih veliko vznemirjenje kljub zagotovitvi, da bo Pribičević s svojimi pristaši glasoval proti obtožbi.

Radikalni klub je danes imel dolgo sejo, kateri so razven Pašića, ki je še vedno bolan, prisostvovali vsi ministri. Razpravljali so samo o slučaju dr. Laze Markovića. Poslanec Ranković je zahteval, naj dr. Marković takoj položi svoj mandat, ker se bo lažje in bolj častno branil, ako ne bo imel za seboj celega kluba in stranke. On svojo zahtevo vzdržuje in izjavlja, da bo glasoval za izročitev. Debata je bila zelo burna, vendar ni prišlo do nobenih sklepov, kar dokazuje, da radikalni klub v tem vprašanju ni soglasen.

Proti običajni radikalnega kluba je bil o tej seji izdan sledeči komunik: »Radikalni klub je danes, 7. t. m. imel sejo, v kateri se je poleg drugih vprašanj razpravljalo tudi vprašanje obtožbe proti dr. Lazi Markoviću, bivšemu pravosodnemu ministru. Da za svojim članom časa, da temeljito prouči obtožnico, da bodo dovolj poučeni o celi zadevi, je klub sklenil, da na prihodnji seji zasliši obrambo dr. Laze Markovića in da potem definitivno sklepa.«

Kar se samega postopanja tiče je stvar sledeča: Po starem srbskem zakonu o ministrski odgovornosti se mora zahteva opozicije v roku petih dni tiskati in razdeliti poslancem. Najkasneje v roku 15 dni se

CENTRALIZEM — DIKTATURA.

Pogubne posledice centralizma se kažejo na vseh poljih. Centralistični režim pomenja za nas reakcijo najhujše vrste, pomeni politično, kulturno in gospodarsko reakcijo. Povsod gremo nazaj. To je sistem. Centralizem pomenja diktaturo mehanične večine. Ta večina ima moč v rokah in ona pomenja za nas pri centralistični uredbi v vsakem slučaju diktaturo.

NEOMAJNO STALIŠČE SLS.

Proti temu političnemu sistemu vodi naša stranka v zvezi z drugimi strankami borbo. Ta borba je v interesu države in v interesu narodov, ki so nam 18. marca z veliko demonstracijo poverili svoje zastopstvo. Ljudje, ki ne razumejo narodove duše in njegovega večnovečnega hrepenenja po svobodi in samoodločbi, sicer krošnjarijo okrog in govorijo o svojih »uspehih«, ki so koma le drobtinice bogato obložene mize oblastnikov. Kadar gre za velike narodove pravice, ne moremo popustiti v našem boju in se s temi drobtinami zadovoljiti. Trdno smo prepričani, da se politične gospodarske in kulturne pravice in pobude našega naroda ne dajo zavaruati drugače, nego s tem, da si izvojujemo zakonodajne samouprave.

REVIZIJA USTAVE!

Do zakonodajne avtonomije pa vodi pot in ta pot je: revizija ustave. Ker vlada ne kaže volje, da bi to svojo pot nastopila, moramo glasovati proti proračunu.

Govornik je neprestano žel viharno odobravanje, na koncu govora pa mu je celokupna opozicija priredila živahne ovacije.

mora ta zahteva staviti na dnevni red. Če je narodna skupščina z večino glasovala za prost prehod na dnevni red, potem je predlog propadel in se ga ne more ponovno predlagati v istem zasedanju. Če pa narodna skupščina ne izglasuje prostega prehoda na dnevni red, potem se takoj izvoli s tajnim glasovanjem odbor 12 članov, ki mora preiskati celo obtožnico in v roku, ki ga določi narodna skupščina, poročati.

Akcija za opozicionalni blok.

Belgrad, 7. febr. (Izv.) Danes je poseben odposlanec HRSS javil dr. Korošcu in dr. Spahi, da jutri dopotujejo v Belgrad na posvetovanja dr. Maček in dr. Krnjević ter predsednik HZ dr. Lorković. Vsled tega se danes tudi ni vršil noben sestanek za osnovanje opozicionalnega bloka ter se zjutraj pričakuje od strani HRSS novih informacij o možnosti njihovega prihoda v Belgrad. Toda jutrišnja posvetovanja za osnovanje opozicionalnega bloka ne bodo imela posebnega pomena, ker težko se nahajajo v programatičnih razlikah, ki obstojajo med klubi. Kadar bodo te premagane, je šele nadaljni razvoj odvisen od prihoda Radičevcev v parlament.

Taktika Hrvatov.

Zagreb, 7. febr. (Izv.) Povodom vesti o potovanju podpredsednika in tajnika HRSS dr. Mačka in dr. Krnjevića v Belgrad objavljajo današnji zagrebaški listi različne komentarje. Tako n. pr. piše »Večerni« med drugim: »Dne 4. t. m. je bila seja izvrševalnega odbora Hrvatske Zajednice, na kateri so razpravljali o reškem vprašanju, ki je v najožji zvezi z vprašanjem naše celokupne notranje politike. Te razpra-

ve smemo smatrati kot začetek poostrenega boja proti radikalnemu režimu, ki takorekoč nima druge naloge, kakor da tepta vse, kar je hrvatskega. Vse kaže da bo sedanji režim na tem vprašanju padel. — Dne 5. t. m. se je sestal izvrševalni odbor Hrvatske Zajednice pod predsedstvom dr. Lorkovića s člani predsedstva HRSS, da jih obvesti o poteku zadnjih sej. Izvrševalnemu odboru Hrvatske Zajednice pa je predsedništvo HRSS poročalo o zadnji seji HRSS. Glavni predmet teh razgovorov je bil, kakšno stališče naj zavzame HRSS in HZ napram vladi in opoziciji. Ker je g. Radić taktiko svoje stranke za vse slučaje že odredil, so ti razgovori bili čisto informativnega značaja, ker je taktika HRSS natančno določena in se na njej ne da nič izpremeniti brez posebnega dovoljenja g. Radića. Potovanje dr. Mačka in dr. Krnjevića v Belgrad ima samo namen, da stališče HRSS za ustanovitev opozicionalnega bloka g. Ljubi Davidoviću direktno pojasni in da gresta v Belgrad kot izvidnika.«

Današnji »Obzorje« se istotako bavi z omenjenimi selami HRSS in HZ in pravi, da je bil cilj te konference ta, da se v bodoče začne direktni razgovori med Ljubo Davidovićem in HRSS.

Kakor je izvedel vaš dopisnik, potujejo člani predsedstva HRSS v Belgrad vsled skleni, ki so za sprejeli že mnogo predsestankom predsedstev HRSS in HZ takoj po povratku ing. Košutića z Dunaja. Člani predsedstva HRSS naj bi neposredno Ljubi Davidoviću dali jamstvo, da bodo poslanci HRSS prišli v parlament, če bodo rodili razgovori med federalističnim blokom in demokracijo kakšen uspeh. Kakor hitro dobe pogajanja med Ljubo Davidovićem, dr. Korošcem in dr. Spahom konkretno obliko, bi eden izmed članov pred-

sedništva HRSS odnesel konkretne sklepe g. Radiću na odobrenje. Če pa za pogajanja ne bi bilo izgleda, da se končajo uspešno, bi se člani federalističnega bloka sami razgovarjali o nadaljni taktiki glede ustvaritve opozicionalnega bloka.

STALIŠČE »OBZORJE«.

Zagreb, 7. febr. (Izv.) Današnji »Obzorje« ponavlja v uvodniku svojo staro tezo, da bi moral federalistični blok skušati skleniti sporazum z vsemi srbskimi strankami, če pa to ne bi bilo mogoče, vsaj z onimi, ki so federalističnemu bloku idejno bližje, ali pa naj bi federalistični blok vodil popolnoma samostojno politiko. Na sporazum, kakor je sedaj zamišljen, »Obzorje« ne verjame. — V istem članku »Obzorje« prijem Radića zaradi njegovih napadov na »Jutarnji list«.

DEMANTI HRVATSKE ZAJEDNICE.

Zagreb, 7. febr. (Izv.) Zagrebaško demokratsko časopisje širi vesti, da Hrvatska zajednica posreduje za razgovore med radikali in federalističnim blokom. Z ozirom na te vesti ugotavlja današnji »Hrvat«, da Hrvatska zajednica ne stoji v zvezi z nobeno stranko, ampak je samo v stikih s predsedništvom HRSS in njeno politiko tudi podpira. Hrvatska zajednica sploh ne more prevzemati za parlamentarna posvetovanja nobenega parlamentarnega zastopstva.

KONKORDAT.

Belgrad, 7. febr. (Izv.) Ministrstvo zunanjih zadev je pregledalo osnutke konkordata in stavilo svoje pripombe. V posebni konferenci med ministrstvom ver in zunanjih zadev se bo skušalo različna naziranja odstraniti in se bo zato osnutek predložil ministrskemu svetu.

Pred programatičnim govorom Mac Donalda.

London, 7. febr. (Izv.) V torek bo ministrski predsednik Mac Donald pred parlamentom razložil program svoje vlade. Njegov programni govor bo največjega pomena v mednarodno-političnem oziru.

Mac Donald bo poudaril, da je smer njegove vlade ta, da se vsa pereča mednarodna vprašanja rešijo pošteno, z dobro voljo in lojalno, obenem varujoč interese britanskega imperija. Najvažnejše vprašanje se tiče reparacij in splošne zadolžitve zaveznikov.

Glede te točke misli Mac Donald podati izredno važno izjavo. On bo namreč dal izraza naziranju angleške vlade, da naj se vprašanje reparacij in zadolžitve vseh držav Evrope, vključivši Rusijo, obravnava kot ena sama celota in na znanstvenih temeljih, kar pomeni popolnoma nov vidik glede na ta velevažni problem.

Kar se tiče odnosajev do Francije, si-

Opeharjena Italija.

Moskva, 7. febr. (Izv.) »Izvestja« objavljajo uvodnik, v katerem izjavljajo, da sovjetska vlada odklanja vsakršne predpogoje za svoje priznanje od strani tujih držav. Glede Italije pa je zadeva ta, da je Mussolini sovjetsko vlado priznal de iure prej, nego je moskovska vlada podpisala formulirane pogoje. Zgodovina bo odločila, kdo je drug drugega prehitel, ali Anglija ali Italija. Mussolini prisvaja sebi prvenstvo, vendar se ne da zdaj nič več popraviti.

Prepiri diplomatov o verzajski pogodbi.

London, 7. febr. (Izv.) V razgovoru z dopisnikom lista »New York World« je izjavil Lloyd George, da je bil on že za časa mirovne konference oster nasprotnik francoskega načrta za zasedbo Porenja. V kritičnem trenutku so ga z intrigami, razširjenimi s pomočjo Northcliffovih listov, zvalili v London, medtem pa je Clemenceau Wilsona popolnoma dobil na svojo stran in tako je točka glede zasedbe Porenja prišla

Edmund About:

32

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

(Dalje.)

»Vi ste edini, ki veste za to stvar. Angležinji sta prepričani, da sem ju rešil iz rok Hadži Stavrosu. Skrbel bom, da ju obdržim v tej veri do Hadži Stavrosovega povratka. To bo trajalo dva, največ tri dni. Oddaljeni smo 40 km od Skironijenskih pečin; naši prijatelji bodo prišli tja po noči. Izvršili bodo svoje delo jutri zvečer in — zmagovalci ali premaganci — se bodo vrnili sem v pondeljek zjutraj. Lahko bom dokazal ujetnicama, da so nas tolovaji presenetili. Medtem, ko je moj boter odsoten, vas bom varoval proti vam samim in vas bom oddaljal od teh žensk. Izposodil si bom vaš šotor. Lahko uvidite, gospod, da imam bolj mehko kožo kot častiljivi Hadži Stavros in da je ne moram izpostavljati vremenem izpremembam. Kaj bi rekli petnajstega na dvornem plesu, če bi prišel tja ogorel kot kak kmet? V ostale pa moram delati družino ubogima nesrečnicama; to je moja dolžnost rešitelja. Vi pa boste medtem spali tukaj sredi mojih vojakov. Dovolite, da dam povelje, da vas obkolijo. Jani! Brigadir Jani! Zaupam ti tega gospoda v varstvo. Postavi okoli njega štiri straže, ki naj ga varujejo noč in dan, ga spremljajo vsepovsod z orožjem v roki. Zamenjaj jih vsaki dve uri. Hodite.

Pozdravil me je z rahlo ironično uljudnostjo in je pevajoč šel po stopnicah v bi-

vališče gospe Simons. Stražnik je nesel za njim orožje.

Od tega trenutka se je začelo zame trpljenje, ki si ga človeški duh niti predstavljati ne more. Vsakdo ve ali vsaj lahko ugane, kaj je ječa. Toda skušajte si predstavljati živo in gibajočo se ječo, katere štiri stene hodijo sem in tja, se oddaljujejo, bližajo, se obračajo, si manejo roke, se praskajo, vsekavajo, se pripogibajo, vodijo in imajo nepremično obrnjenih osem oči na ujetnika! Skušal sem se sprehajati. Moja ječa na osmih nogah je uravnala svoje korake po mojih. Šel sem prav do konca taborišča; moža, ki sta šla pred menoj, sta se kratko ustavila in z nosom sem zadel ob njune uniforme. Ta nesreča me je spomnila na napis, ki sem ga bral večkrat, ne da bi ga razumel, pred trdnjavskimi prostori: »Meja garnizije«. Šel sem nazaj; moje štiri stene so se hitro obrnile, kot gledališka scenerija na koncu dejanja. Končno sem se naveličal te hoje in sem se vsedel. Moja ječa je začela hoditi okoli mene. Bil sem podoben pijanemu človeku, ki vidi, kako se njegova hiša vrti okoli njega. Zatisnil sem oči: enakomerni trušč vojaških korakov me je naenkrat utrudil. »Če bi vsaj te štiri stene hotele z mano govoriti,« sem mislil sam pri sebi. »Govoril bom grški z njimi; ta skušnjava je še zmeraj zapeljala stražnike.« Poizkusil sem, toda čisto zastoj. Stene so imele morda ušesa, toda raba jezika jim je bila prepovedana; pod orožjem se ne govori. Poizkusil sem s podkupovanjem. Izvlekel sem iz žepa denar, ki mi ga je vrnil Hadži Stavros, in ki mi ga je

kapitan pozabil vzeti. Razmetal sem ga na štiri glavne strani mojega bivališča. Temne in neprijazne stene so dobile smehljajoč izraz in moja ječa je postala svetla, kot bi jo obsijal solnčni žarek. Toda pet minut zatem je prišel brigadir zamenjat straže; ravno dve uri sem bil že ujetnik! Dan se mi je zdel dolg; noč brezkončna. Kapitan se je poslužil istočasno mojega šotora in moje postelje in skala, ki mi je služila za vzglavje, ni bila mehka kot pernica. Lahke, kot kisline prodirajoč dež mi je grozovito dokazal, da je strela lepa iznajdba in da so krovi rešnični dobrotniki človeške družbe. Če sem od časa do časa kljub nebesnim grozovitostim zaspal, me je gotovo takoj zbudil brigadir Jani, ki je klical svoja povelja. Končno, ali naj vam povem: v bedenju in spanju se mi je zdelo, da vidim Marijano, kako stiska roko svojemu rešitelju. Oh, gospod, kako sem začel opravčevati dobrega starega kralja gora! Kako sem preklel svoje obtožbe proti njemu! Kako sem pogrešal njegove mile, očetovske vlade! Kako sem hrepenel po njegovi vrnitvi! Kako vroče sem ga priporočal v svojih molitvah! »Moj Bog,« sem molil, »daj zmago svojemu služabniku Hadži Stavrosu! Naj popadajo pred njim vsi vojaki kraljevalstva! Daj v njegove roke blagajno in zadnji dukat te proklete armade! In pošlji nam nazaj tolovaje, da bomo rešeni orožnikov!«

Ko sem skončal to molitev, se je zaslizalo močno streljanje sredi taborišča. To presenečenje se je ponovilo večkrat tekom dneva in še prihodnji dan. Bila je še ena iznajdba gospoda Perikleja. Da bi še bolj

premotil gospe Simons in jo prepričal, da jo brani pred tolpo tolovajev, je zaukazal od časa do časa strelske vaje.

Ta domišljija bi ga bila skoro drago stala. Ko so prišli v pondeljek zgodaj zjutraj tolovaji v taborišče, so mislili, da imajo opravka z resničnim sovražnikom in so odgovarjali z nekoliko krogli, ki žalibog niso nikogar zadele.

Do tistokrat, ko sem prisostvoval povratku kralja gora, še nisem videl armade na begu. Ta prizor je imel torej zame vse privlačnosti prve predstave. Nebo je slabo uslišalo moje molitve. Grški vojaki so se branili s tako odločnostjo, da se je bitka podaljšala prav do noči. Razpostavljeni v četverokotu okoli obeh mul, ki sta nosili blagajno, so izprva odgovarjali z rednim ognjem na Hadži Stavrosovo streljanje. Stari palikar je obupal, da bi pobil drugega za drugim sto dvajset mož, ki se niso hoteli udati, in je napadel četo z golim orožjem. Njegovi tovariši so nas zagotavljali, da je postavil svojega moža, in kri, s katero je bil pokrit, je pričala, da ni hranil svoje osebe. Toda bajonet je govoril zadnjo besedo. Četa je ubila štirinajst tolovajev, med temi enega psa. Ena krogla je ustavila napredovanje mladega Spira, tega častnika s tako veliko prihodnostjo! Videli sem okoli šestdeset utrujenih mož, ki so bili vsi pokriti s prahom in krvjo, razmesarjeni in ranjeni. Sofoklej je dobil kroglo v ramo; nosili so ga. Kortijot in še nekaj drugih je ostalo na poti, nekateri v neki vasi, drugi pri ovčarjih, tretji na skali ob robu poti.

(Dalje sledi)

tudi v verzajsko mirovno pogodbo. Dalje sta Clemenceau in Wilson o tej stvari sklepali še tajno pogodbo.

Pariz, 7. febr. (Izv.) Tardieu, ki je sam aktivno sodeloval pri stvornosti verzajske mirovne pogodbe, izjavlja z ozirom na Lloyd Georgeve trditve napram Newyork Worldu, da med Clemenceau-em in Wilsonom ni bilo nikdar nič tajnega. Lloyd George si je izbral za svoje trditve baš pravi trenutek, ko je Wilson umrl.

ZAVRNITEV NOVE NEMŠKE NOTE.

Pariz, 7. febr. (Izv.) V odgovoru na noto nemške vlade zaradi Pfalce pravi Poincare, da je že meseca decembra nemška naloževanja glede francoske uprave z vsa odločnostjo zavrnili, ker Nemci svojih trditve niso dokazali. Tudi nova nota nemške vlade se ne opira na nobene dokaze in ni nič manj tendenčna kakor prejšnja nota. Zato francoska vlada tudi na to nemško noto ne bo odgovorila, ker se strogo drži določil mirovne pogodbe in se nikakor ne misli umešavati v notranje nemške zadeve.

FRANCOSKI POOBLASTILNI ZAKON.

Pariz, 7. febr. (Izv.) Zbornica je danes s 333 glasovi proti 205 sprejela izredna pooblastila za predsednike republike v svrhu sanacije financ.

Politične vesti.

4. »Slobodni dom«, glasilo HRSS, je v zadnji številki na prav neokusen način napadel sv. očeta, ker je ta sprejel Pašiča in dr. Ninčiča. Privoščil si je pa tudi brez vsake potrebe in povoda »Slovenca«, oziroma, kakor je posneti iz komentarja v »Večercu«, taktiko Jugoslovanskega kluba. Pravi, da »Slovenec« ne smatra predaje Reke kot izdajstva in da se drži v tem vprašanju malo bolj nego belgrajsko časopisje. Kdor je prebiral našo ostro in stvarno, a ne balkansko kampanjo proti vladi glede sporazuma z Italijo, ta ve, da se je »Svobodni dom« kratkomočno zlagal. Zakaj, pove njegovo nadaljnje izvajanje, da bo HRSS pri volitvah s SLS obračunala, pri čemer se sklicuje na »slovenske republikance«. Mi dobro vemo, kdo se za temi »slovenskimi republikanci« skriva in zakaj je glasilo HRSS brez vsake potrebe in povoda postalo nervozno, odkar je časopisje SLS zavrnilo glasilo teh »slovenskih republikancev«, kakor zasluži, pa se topot vzdržimo vsakega tozadevnega izvajanja. Mi ne bomo delati centralistom veselja in krhati prepotrebne skupne fronte federalističnega bloka, pa tudi od nikogar drugega ne bomo pustili cepiti enotne avtonomistične fronte slovenskega naroda v njegovo škodo. Če obojamo balkanizem in se proti njemu borimo, ne smemo biti sami »balkanici« in posnemati njihovih metod!

+ Likvidacija pokrajinske uprave v Ljubljani. Zagrebški »Jutarnji list« poroča: »Priprave za razdelitev države na oblasti se nadaljujejo. Sedaj je na vrsti Slovenija. Ko bo končana likvidacija pokrajinske uprave v Ljubljani, bosta velika župana iz Ljubljane in iz Maribora poklicana v Belgrad, da dobita nadaljnja navodila za svoja delokroga.«

+ »Srbska« svobodna cona v Solunu. Pred dvema dnevoma je imel odbor za proučevanje o »srbski« svobodni coni v Solunu svojo sejo. Musliman Kapetanović je grajal naslov »srbska« svobodna cona in zahteval, da se zakon imenuje »konvencija o svobodni coni kraljevine SHS v Solunu«. Po daljšem obotavljanju je radikalna večina na ta predlog pristala, v besedilu pa je ostala svobodna cona v Solunu »srpska«.

Dnevne novice.

— Slovenski katoliški shod v Chicagu. Kakor preje že po par drugih večjih slovenskih naselbinah, se je dne 20. januarja t. l. vršil slovenski katoliški shod tudi v Chicagu. Bil je izborni obisk in se je razvil v lepo manifestacijo slovenske in katoliške misli. Prireditelja je bila Kranjska slovenska katoliška jednota. Dopoldne je bila slovesna sv. maša v slovenski cerkvi sv. Štefana, kamor so vdeleženci odkorakali v slovesnem sprevodu. Popoldne se je v cerkveni dvorani vršilo zborovanje.

— Železniška konferenca v Mariboru. V pondeljek se je vršila v Mariboru konferenca za določitev enotnega novega voznege reda; udeležili so se je poleg naših še delegati Avstrije in Ogrske. Našo železniško upravo sta zastopala višja revidenta Petek in Majcen. Na konferenci se je razpravljalo tudi o preureditvi našega železniškega omrežja. Glavna proga bo odslej ba je Belgrad—Zagreb—Ljubljana—Jesenice, Maribor—Postojna pa postranska proga. Tudi novozgrajena proga Ormož—Hodoš bo v novem voznem redu.

— Važna odločba za najemnike. Zagrebški »Morgen« poroča, da je neki deputaciji najemnikov izjavil minister za socialno politiko dr. Peleš, da bo dosedanji stanovanjski zakon podaljšan še za 1 leto, to je do konca leta 1925.

— Kraljevi gostje v Zagrebu. Na akademskem elitnem plesu v Zagrebu, ki se je vršil ob navzočnosti princa Pavla in princezine Olge, je bilo zastopano vse, kar je odličnega v zagrebški meščanski družbi. Princ in princezinja sta dospela ob pol enajstih. Ob zvokih kombinirane narodne himne sta šla do estrade, kjer je kraljeva gosta pozdravil načelnik akademičnega podpornega društva. Princezinja Olga je ponovno prejela šopek. Nato sta kraljeva gosta odšla na oder, ki je bil odlično okrašen v beli, žolti in rožasti barvi. Princ je nosil uniformo gardnega kapetana, princezinja pa belo plesno obleko v srebrnem slogu. Na estradi so bili poleg obeh ministrov pokrajinski namestnik, nadškof dr. Bauer in škofa dr. Premuš in dr. Akšamovič, dvorni maršal, vseučiliški rektorji, župan »oprog«, dvorne dame, gardni častniki, konzularni zbor z damami, generaliteta itd. Ples je otvorila knežja dvojica z navadnim kolom. Malo pred eno po polnoči sta kraljeva gosta s svojim spremstvom odšla. Navzoče občinstvo jima je prirejalo pristrane ovacije.

— Kraljičin dar. Kraljica Marija je darovala za vzdrževanje dveh učenk v šoli pomožnih sester v Zagrebu 10.000 Din.

— Javni nameščenec. Vabimo Vas, da pristopite k Strokovni zvezi javnih nameščencev, katera posluje v svoji pisarni Ljubljana, Stari trg 2-I. vsak dan od 16. do 18. ure. Glasom sklepa v seji odbora z dne 1. februarja se proti naknadni odobritvi po običnem zboru rok za sprejem članov, ki so preporočili 50. leto podaljša do 1. aprila 1924. Pripomniti je, da mora biti vsak član, ki hoče pristopiti podpornemu ali posmrtnemu fondu tudi član Strokovne zveze.

— Iz Južne Srbije. Občinska uprava mesta Skoplje je dala objaviti v nekem skopljanskem listu sledečo objavo: »Sud opštine graga Skoplja objavljuje gradjanstvu, da u opštinskom odboru ima četiri manjgup-svinje. — Poziva se sopstvenik, da se sa urednim pasošem sločnim javi sudu radi prijema istih.« (Po »Politiki«.)

— Zopet komisijska za inozemstvo. Uprava tobačnega monopola je sestavila komisijo, ki gre v Turčijo, Grčijo, Italijo in Holandijo nakupiti 50.000 kg najfinjšega tobaka, takozvanega »Smirna«. Ta tobak bodo potem mešali z našim tobakom in izdelovali iz te mešavine specialne cigarete.

— Zagrebško investicije za mestno elektrarno. Tekom leta 1924. hoče zagrebška mestna občina izvršiti velik del obsežnega načrta za razširjenje mestne elektrarne. Povečajo kotle in dopolnijo stroje, potem zgradijo nov 80 m visok dimnik z naravnim preprihom in več novih poslopij, pomnože število kablov in postaj itd. Celokupni stroški za investicije v l. 1924 so proračunane na 40 milijonov dinarjev.

— Belje. Generalna direkcija državnih posestev je končnoveljavno sklenila, da odda vlepsestvo Belje v zakup zasebni eksploataciji. Zakup dobi samo ponudnik, ki dokaže, da razpolaga s 50 milijoni dinarjev gotovine. O oddaji določa vlada in parlament.

— Radikalni agrarni načrt za Vojvodino. Vojvodinski radikalni so izdelali načrt agrarnega zakona za Vojvodino, ki ga predlože ministru za agrarno reformo Simonoviću.

— Židovski muzej v Belgradu. Židovska loža »Bene Berat« je sklenila, da ustanovi v Belgradu poseben židovski muzej, v katerem bodo zbrali vse predmete in listine, ki se nanašajo na žide v državi SHS, predvsem tudi zgodovinsko snov.

— 40 letnica »Obilica«. Meseca aprila t. l. slavi belgrajsko akademsko pevsko društvo »Obilica« 40 letnico svojega obstoja. Vršile se bodo tem povodom razne slovesnosti.

— Žrtev mraza. V užički okolici sta ponoči zmrznili dve 70 letni ženski, ki sta se vračali z neke slave.

— Železniška nesreča. Na progi Bjelina—Rača je 4. t. m. skočil iz tira osebni vlak. Strojovodja in kurjač sta se težko poškodovala. Tudi materialna škoda je znatna.

Štaterske novice.

š Na zastrupljenju krvi je obolel g. poslanec Vladimir Pušenjak ter dobil dopust. Bolezen pa se je že zboljšala, tako da ni nobene nevarnosti.

š Nov most nameravajo zgraditi čez Savinjo pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah.

š Boj s policijo. Dne 5. t. m. sta prišla v Mariboru v gostilno Vlahovič dva mesarja, znana pretepača ter začela po gostilni rogoviliti, da je moral gostilničar poklicati policijo. S stražniki sta se stela ter jih pobila na tla, nato pa pobeignila proti mestnemu parku, kjer so ju stražniki ponovno ustavili. Iznova je prišlo do pretepa, v katerem je dobil mesar Veis udarec s sabljo po glavi, kljub temu sta pa znova pobeignila in šle po daljšem zasledovanju se je posrečilo stražnikom, da so prijeli Veisa, ki se je ranjen zgrudil na tla, dočim je njegov tovariš Krizmanič pobeignil v grmovje ter od tam oddal na stražnike več strelcev iz revolverja, ki pa niso nikogar zadel. Krizmaniča policija še zasleduje.

š Nevarna igra z orožjem. Šestletna Anica, hčerka delavca Kosca v Trbovljah, je našla očetov samokres ter se z njim igrala. Naenkrat se je samokres sprožil in krogla je zadela deklico v trebuh in jo nevarno ranila.

š Poskušeni samomor. Dne 5. t. m. se je poskušal ustreliti 45 letni sodar in posestnik

v Radvanju pri Mariboru Karl Zirringer. Poginjal si je kroglo v glavo ter se smrtno nevarno ranil. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Vzrok samomora so baje ponesrečene špekulacije v lesni trgovini.

Gospodarstvo.

VINOGRADNIŠTVO.

V nedeljo, dne 3. t. m. je imel Vinarski in sadjarski odsek kmet. družbe za Slovenijo in Mariboru svoj redni občni zbor, na katerem je bilo zastopanih 18 kmetijskih podružnic vinarskih društev in zadrug.

Občni zbor se je med drugim bavil tudi s krizo, v kateri se nahaja jugosl., zlasti pa slovensko vinogradništvo ter je:

1. enoglasno sprejel resolucije, ki se nanašajo na omogočitev izvoza naših vin v rep. Avstrijo in na sodelovanje naših strokovnjakov pri trgovskih pogajanjih z vino uvažajočimi državami;

2. je pozval odsek, da se obrne na vlado z zahtevom, da pri sklepanju trgovinske pogodbe s kraljevino Italijo naše vianstvo primerne štiti in pod nobenim pogojem ne pripusti uvoza italijanskih vin v našo državo, ki bi itak že skrajno težaven položaj našega vinogradništva še poslabšal ter sigurno povzročil katastrofo;

3. je sklenil postaviti predlog na vlado: »Zbor vinogradnikov in vinskih trgovcev, organiziranih v Pokrajinski zvezi vinogradnikov za Slovenijo, ki so obenem tudi člani zborujočega vinarskega in sadjarskega odseka, pozivlje vlado, da v slučaju, ako za trgovinska pogajanja z Avstrijo ne imenuje eksperta iz Slovenije, pristupi k pogajanjem saj neoficielnega zastopnika vinogradnikov iz Slovenije kot posvetovalca delegata. V svrhu kritja stroškov za tega eksperta je naprositi vse organizacije vinogradnikov, vinskih trgovcev in drugih gospodarskih korporacij, kakor tudi posameznih večjih podjetij, da prispevajo potrebne svote. Odboru Pokrajinske zveze vinogradnikov se naroča, da določi eksperta ter da stori korake, da bo le-ta dobil pravico udeleževati se trgovinskih pogajanj in končno

4. je zavzel občni zbor tudi svoje stališče napram izvozu vina avstrijskih državljanov, ki posedujejo vinograde v Jugoslaviji, v Avstrijo ter enoglasno sklenil nastopno resolucijo:

Čuje se, da je Avstrija dovolila svojim državljanom, ki imajo vinograde na našem ozemlju, uvoz lastnega vinskega pridelka proti polovični uvozni carini in da se od avstr. državljanov, ki imajo vinograde pri nas, dela na vse kriplje na to, da bi ga smeli uvažati popolnoma carine prosto. Ker je v Avstriji vino najmanj za polovico dražje nego pri nas, bi to pomenilo gospodarsko ojačenje vinogradnikov, ki so avstrijski državljanji. S tem bi bili oni v stanu svoje vinograde boljše obdelovati in bolj gnojiti, svoje delavce dražje plačevati, ravnatoko razne vinogradarske potreščine, kar bi vse vplivalo na nadaljnjo podraženje vinarstva obrata. S tem bi naši vinogradniki prišli v nevarnost svojega položaja in bi morali ali svoje vinograde opustiti ali pa jih svojim avstrijskim, gmetno bolj stoječim posestnikom prodati. Naši vinogradniki bi postali vinskičarji avstrijskih posestnikov, sužnji Nemcev na svoji lastni grudi v večji meri, nego so to bili pod bivšo Avstrijo.

Opozarjamo našo vlado na nevarnost, ki preti zlasti našim obmejnim vinogradnikom in jo pozivamo, da zadevo temeljito prouči in ji posveti vso pažnjo tudi že pri vršilih se trgovinskih pogajanjih z Avstrijo. Mi stojimo na stališču, da se ne sme tujim državljanom, ki imajo posestva pri nas, koncedirati kakih ugodnosti, ki so v nasprotju z interesi naših državljanov, in zahtevamo od vlade, da te ugodnosti paralizira z uvedbo primerne izvozne carine!

Dr. M. Dobrila:

LJUBLJANSKA BORZA IN NJEN POMEN.

I. V kolikor sem mogel zasledovati obsežnejše gospodarske pregledne pretekle leta v različnih časopisih in strokovnih revijah, se je zaključilo za Jugoslavijo minulo gospodarsko leto v znamenju povsem občutne stagnacije. Katere gospodarske pango so bile pri tem bolj ali manj prizadete, to nam bodo pokazale bližnje bilance posameznih podjetij in drugih gospodarskih edinic.

Raziskovanje razlogov te stagnacije v njih različnih oblikah bilo bi predalekosečno in nam je sam površen pregled naših oblih prilik da precej dovršeno sliko dejanskega stanja. Obstoječi razlogi so različne narave tolikor zunanje kot notranje-politični in mnenja sem, da so ravno prvi v marsikaterem oziru le naravna posledica drugih. Gotovo utegne kdo ugovarjati temu naziranju, češ, saj moramo v primeri z marsikako drugo državo biti z našo splošno gospodarsko bilanco povsem zadovoljni. Priznavam ta ugovor, toda nikakor ga ne morem odobravati, in sicer iz edinega razloga, da je naše naravno bogstvo tako ogromno, da bi lahko z doslednim, vestnim in strokovnim urejevanjem naših gospodarskih razmer lahko dosegli vse drugačne uspehe kot jih v resnici izkazuje. Tu mi sili vedno v spomin izrek znanstvenika, žigar imo se ne spominjam in ki se glasi: »Wenn's Thaler regnet, laufen wir herum nur mit zerschlagenen Köpfen«.

Kaj pa je temu stanju pravi vzrok? Odgovor ni težak: Politična vprašanja. Ta vprašanja pa absorbirajo napram velikopoteznim in obšerkoristnim gospodarskim vprašanjem žalibog ogromno duševne sile. V metehu vedno novih pojavljajočih vra-

anj se gospodarskim vprašanjem čestokrat ne posveča ona pažnja, ki bi se morala takim vprašanjem posvečati. V kolikor pa se v posameznih slučajih posamezne sile posvečajo velikemu vprašanju gospodarske narave, se isto od strani merodajnih faktorjev navadno ne obravnavamo z edino pravilnega vidika gosp. objektivnosti, temveč nešteto-krat v prvi vrsti z vidika politične konstelacije.

Da razmotrivanje gospodarskih vprašanj iz drugih vidikov kot so naravni in logični ne more koristiti pravemu gospodarskemu stremljenju, leži na dlani. Gospodarske ustanove, v kateri si bodi obliki iznikle edino iz političnih vidikov, zamorejo biti dobre in uspešne toda kar je glavno, so v večini slučajev le prehodnega pomena, medtem ko so ustanove, narekovane od naravnih in gospodarskih potreb trajne vrednosti. Taka naravna in povsem nujna gospodarska potreba je pa ob današnjih prilikah ravno popolna borza v središču Slovenije, v Ljubljani.

Vprašanje lastne borze in neobhodna potreba te ustanove se je dosedaj v našem časopisju, na različnih banketih in zborih raznih gospodarskih krogov že številokrat obravnavalo in namen tega članka je, povdariti v glavnem pomen borze za povzgo narodnega gospodarstva v splošnem, s katerim je naravno spojen ekonomski razvoj dežele, od obeh pa odvisna finančna okrepitev in osamosvojitve države.

Da zamorem v kratkem očrtati stopnjevanje velikega vendar prečesto prezrtega in ravno med nami Slovenci še vse premalo poznane pomena borzne institucije, moram poseči nekoliko v zgodovino te ustanove, da si čitatelji ustvarijo vsaj malo eno sliko.

RAZVOJ BORZE.

Kakor je vsak človeški izum nastal iz različnih človeških potreb tako je tudi trgovanje našlo prvo pobudo v človeških potrebščinah. Naravno, da je bila prvotna oblika povsem primitivna ter se je še le s stopnjevanjem civilizacije in kulture polagoma izpopolnjevala.

Prva pomembnejša oblika trgovanja je bila t. zv. trg, na katerem so se v daljših presledkih zbirali kupci in prodajalci blaga in sicer na točno določenih krajih. To so bili navadno letni trgi. Za tem so se v srednjem veku razvili v različnih mestih takozvani sejmi. Ti sejmi so tvorili tedaj središče že večjega blagovnega prometa, na katerih se je že pričelo tudi prvo trgovanje z denarjem in celo kreditno poslovanje.

Posebnega pomena so bili sejmi za razvoj plačilnega prometa. Za vsa plačila, ki so se morala izvršiti na sejmu, se je določeval gotovi dan pred začetkom sejma. Tedaj so se najprej izravnavali vsi dolgovi in terjatve posameznega trgovca in je posamezni plačeval le presežek dolgov, torej že nekak kliring promet. Istotako se je določevalo za časa sejma poravnane vseh večjih računov. Pomen te določbe je izražen v besedah: priljanjevanje gotovine. Eminentno važnost takega trgovanja nam za tedanje čase pojasnjuje še le okolnost, ako pomislimo, da se je tedaj nahajal v prometu najrazličnejši denar, kateri se je razlikoval v kovu in čisti vrednosti. Za določevanje vrednosti posameznega denarja se je moral tedaj trgovec obračati vedno na takozvanega zlatarja. Ti zlatarji so potovali od enega trga na drugi ter proti mali odškodnini določali vrednost različnih vrst denarja. Naravno, da je bila posamezna vrsta denarja uporabljiva le v onem okolju, za katerega je bila izdana, vsled česar je oživila kmalu potreba zamenjave. In res kmalu za tem se je pojavila tudi obrt menjačev denarja. Ti menjači so si preskrbovali in različnih krajev le take vrste denarja, po katerih je bilo na dotičnem sejmu največje povpraševanje. Tedanji menjači so svojo obrt kmalu razširili in se začeli pečati tudi z drugimi denarnimi posli. Otvorjali so lastne poslovalnice, katere so v kratki dobi postale zbirališče najrazličnejših stanov, kjer so se shajali trgovci, mešetarji, brodarji in drugi ter razvijali in sklepali različne posle in so se zbirale trgovalne novice. Na ta način so se pričeli dnevni sestanki v 13. in 14. stoletju posebno v Italiji.

Vsed sedanjih trgovskih zvez se ta ustanova prenese kmalu v mesto Brugge, kjer je bilo pred okritjem Amerike največje trgovsko središče severne Evrope. Tu se je razvila takozvana beurs, katera pa ni predstavljala borze v današnjem pomenu, temveč so se tam shajali samo italijanski trgovci, kateri so imeli na ondodnem tržišču svoja konzularna zastopstva.

• • •

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: ječmen 315 Din, oves 245 Din, koruza 247.50—267.50 Din, fižol 680 Din, pšenična moka št. 2 475 Din, št. 5 400 Din, št. 6 330 Din, št. 8 215 Din, otrobi 170 dinarjev.

g Cene živini na zagrebškem trgu so bile zadnje dni sledeče: domači voli I. vrste 15—15.75 Din, II. vrste 14—14.50 Din, III. vrste 12—12.50 Din, bosanski voli I. vrste 13 do 15 Din, II. vrste 11.50—12.50 Din, III. vrste 9—9.50 Din; domače krave I. vrste 12.50—14 Din, II. vrste 11.50—12.50 Din, III. vrste 10—10.50 Din, teleta I. vrste 20—20.50 Din, II. vrste 19.50—20 Din.

g Cene živini na tujih trgih so bile zadnje dni sledeče: Dunaj: voli I. 14.500—16.500 n. a. K, voli II. vrste 12.500—14.400 n. a. K, voli III. vrste 11.000—12.400 n. a. K. Praga: ovce 18—16.50 čsl. K, teleta 13—16 čsl. K, voli prednji del 11—13 čsl. K.

g Tržne cene v Mariboru. 1 kg govedine stane I. vrste 25—27 Din, II. vrste 22—24 Din, III. vrste 19—20 Din. Teletina I. vrste 26—30 Din, II. vrste 24—25 Din. Svinjsko meso je po 30—40 Din. Konjsko meso I. vrste 12—15 Din, II. vrste 8—10 Din. Kože: komad konjske kože 150—200 Din, 1 kg goveje kože 17.50 do 22.50 Din, 1 kg telečje kože 30 Din. svinj.

ske kože 11.50 Din, gornjega usnja 120 Din, 1 kg podplatov 80—125 Din. Perutnina: kokoš 50—62 Din, piščanec 31—40 Din, raca 75 Din, gos 100—112 Din, puran 125—150 Din. Jabolka so po 6—10 Din. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.50 Din, št. 2 6 Din, št. 4 5.75 Din, št. 6 5 Din. 1 kg prosene kaše 7.50 Din, ješprenja 6.25, otrobov 2 Din, koruzne moke 4 Din, koruznega zdroba 5—6 Din, pšeničnega zdroba 7 Din, ajdove moke 7—8 Din, kaše 7 Din. Krma: seno 100—125 Din, ovsena slama 65—75 Din. Kurivo: 1 kub. m trdih drv 200 Din, mehkih 175 Din, trboveljski premog 42—45 Din, velenjski 27—30 Din, ognje 1.50—2 Din, koks 1—2 Din.

g Izkaz Narodne banke. Po izkazu Narodne banke z dne 31. pr. m. je znašala metulna podlaga 450.9 milijona dinarjev in se od prejšnjega izkaza z dne 22. januarja zvišala za 2 milijona dinarjev. Istočasno je znašal obtok bankovcev 5.773.6 milijona dinarjev, kar pomeni v primeri z izkazom dne 22. pr. m. zvišanje za 55.4 milijona dinarjev.

g Britanski industrijski sejm. Britanski industrijski sejm se vrši od 28. aprila do 9. maja t. l. v Londonu, od 12. maja do 23. maja t. l. pa v Birminghamu. Prospekt je interesen-tom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami na vpogled.

g Mednarodni sejm v Bruslju. V Bruslju se bo vršil od 1. do 16. aprila 5. trgovski ofi-cijelni in mednarodni sejm. Pogoje za razstav-ljalce in podrobnije podatke o sejmu je do-biti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami.

BORZA.

Curih, dne 2. februarja 1924. Devize: Pešta 6.02, Berlin 0.000133, Italija 25.20, London 24.80, Newyork 574, Pariz 26.70, Praga 16.70, Dunaj 0.008120, Bukarešt 2.95, Sofija 4.10, Belgrad 6.75. **Zagreb,** 7. februarja 1924. Italija 8.70—8.73, London 364.50—367.50, Newyork 84—85, Pariz 3.9875—3.9875, Praga 2.4410—2.4710, Dunaj 0.11425 do 0.12605, Curih 14.70—14.805. Valute: dolar 62.75—63.75.

Po svetu.

— **V Spomin Ljenu.** »Prager Presse« poroča iz Moskve, da so v najnovejšem času v Rusiji sklenili nbroj ukrepov, da počaste Ljenu. Po Ljenu so prekrstili mnogo mest in vasi. Sovjeti so po vsi državi sklenili po njem imenovati najlepše ulice in trge. Sovjet v Peterhofu je sklenil prekrstiti »Peterhof« v »Ljenuinsk«. Za Ljenuinov spomenik zbirajo prispevke po vsi Rusiji. Slovita knjižnica v Moskvi »Rumjanceva knjižnica« se bo imenovala poslej »Vseruska javna Ljenu-Uljanova knjižnica«. Moskovski proletarski pesniki bodo izdali posebno delo na čast Ljenu. Komisarijat za pošte in brzojav bo izdal posebne znamke z Ljenuino sliko. Predsedstvo društva za zgradbo prostovoljnega letalstva je sklenilo imenovati novo eskadrilo po Ljenu. Komisarijat za prosveto je izdal osem gramofonskih plošč, ki reproducirajo Ljenuove govore. Po-let tega je predloženi vladi še cela vrsta predlogov za spomin Ljenu, o katerih pa bo vlada šele odločala.

— **Hči zadnjega ruskega carja v Braziliji.** V Buenos Aires je prišla ženska, ki trdi, da je princezinja Olga, hči zadnjega ruskega carja. Pripoveduje, da je utekla s pomočjo ko-zakov ranjena na Nemško in v dokaz kaže ra-ne na prsih. Z Nemškega je odpotovala na Ho-ladsko in od tam v Brazilijo. Resno opisuje

življenje ruskega dvora. Govori ruski, anglo-ški, francoski in nemški jezik. Pravi, da se je vedno trudila, da bi prikrla svojo istovetnost in da je edina njena želja, dobiti delo, s katerim bi se živila.

— **Delavska vseučilišča v Rusiji.** V Moskvi zborujejo delgati 92 delavskih vseučilišč. Od teh jih je samo v Moskvi in Petrogradu 40. Delavska vseučilišča obiskuje nad 36.000 lju-di, med temi je 62 odstotkov delavcev.

— **Boj za severni tečaj.** Nedavno so po-ročali listi, da nameravajo Zedinjene države opremiti posebno zračno brodogej, ki naj bi doseglo severni tečaj in ki bi vzelo ozemlje okoli severnega tečaja v posest za Zedinjene države. Ta naklep ni ostal neznan Kanadi in sedaj poročajo, da pripravljata tudi kanadska vlada ekspedicijo na severni tečaj. Posebno ladjo za to ekspedicijo grade na Angleškem in bo gotova še letos.

— **Wolfov urad pride v velekapitalistične roke.** Wolfov brzojavni urad se pogaja z neko velekapitalistično skupino, da preide v njene roke. Vodstvo prevzame poslanec Nemške ljudske stranke dr. Cremer.

— **Odlikovane francoske kmetice.** Te dni je dobilo red častne legije več francoskih kme-tičskih žen, ki imajo večje število otrok. Odli-kovane so bile, ker so dale zgled, kako je t-ja ba podpirati prebivalstveno vprašanje na Francoskem. Posebno v čast se jim je štelo tudi to, da so izgubivši v vojski može in naj-starejše sinove, same modro gospodarile in vrlo vzgajale svoje otroke.

— **Spomenik materam.** V cerkvi sv. Križa v Florenci bodo postavili spomenik največjim junakinjam in trpinkam svetovne vojske, nam-reč materam. Spodbudo za ta spomenik je dal knez Gonzaga. K zgradbi bosta prispevala dežela in mesto. Poleg tega so razposlali med ljudi nabiralne pole z napisom: »Svet se je porušil v razvaline in duševno propalost, ne da bi se bil kdo zmenil za matere.« In ravno to ima biti popravljenost s tem spomenikom.

— **Prvi in obenem zadnji zgib po 15 letih.** V umobolnici v Kromerizu je bil skoz 15 let v oskrbi neki kmetič s Hane, ki se ves ta čas ni premaknil, ne črnil besedice. Morali so ga pitati in oblačiti. Neprestano je sedel v svojem kotličku in strmel v prazno steno. Šele te dni se je zgenil. Opazil je, da vrata v celico niso zaprta. Dvignil se je in s strašnim krikom zbe-žal iz celice. Paznikom se ni posrečilo, da bi ga prijel. Blaznik jo je ubral po hodniku ter z največjo silo udaril z glavo ob zid. Razbil si je lobanjo. Ostal je na mestu mrtve.

— **Lakote ne bo več?** Ravnatelj botanič-nega oddelka na Carnegiem zavodu v Wa-shingtonu je izjavil, da je trdno uverjen, da se mu posreči izdelovanje človeške hrane iz — solne luči.

Ljubljanske novice.

Ij Seja kluba občinskih svetnikov SLS bo nocoj ob 8 m i h. Dnevni red zelo va-žen. Udeležba vseh nujno potrebna takoj početkom. Predsednik.

Ij Sestanek somišljenikov SLS za V. in VI. volivni okraj (Dvorski okraj) se vrši jutri, v soboto, dne 9. februarja ob 8. zve-čer v kleti Konzumnega društva v Zvezdi. Poročali bodo gg. podžupan dr. Stanovnik ter občinska svetnika dr. Rožič in Albin Zajc o komunalni politiki.

Ij Hudil žasi so sedaj, jako hudi. Po vojni dobi smo komaj srečno prestali dobo verižni-kov, pa se je že pričela nova še lepša doba uradniških redukcij in brezposelnosti. Tako nam vsako leto prinaša kakšno novo dobroto. V vseh teh hudih letih pa je za nas raveže skrbela kakor dobrotljiva mati slavna tobakna uprava. Dolga nas je zalagala s pravih toba-kom. Ko je tega začelo primanjkovati, je pri-dejala tobaku nekaj cikoriije, pardon, nekaj bukovnega listja, toda vsaj to listje je namočila v tobakovo vodo in tako smo se prerinili sreč-no v dobo uradniških redukcij in brezposel-nosti, ko nam pa naenkrat slavna tobakna uprava ni le odvzela samo dobrega tobaka in v tobakovo vodo namočenega listja, ampak nas poskuša osrečiti z rahlim opominom, naj se kar pobesimo. Mi pa mislimo, da tako hu-do le še ni; drugič pa so tisti konopci, kakor smo ga včeraj naleteli v neki »ceta-cigareti«, le nekoliko prešibki za obešanje! Cigareta s konopcem je tobakarjem na razpolago v na-šem uredništvu.

Ij Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo junija 1923 zastavljenih predmetov dne 14. t. m. popoldne.

Ij Mleko. Združene mlekarne, Vojaška ulica, nasproti belgijske vojašnice, sprejemajo zopet in to do 15. februarja nove abonente za mleko, ki se dostavlja z vozni dnevno na dom in to v poljubni množini. Garantira se za po-polnoma sveže, čisto, pasterezirano mleko s ca 3.5 odstotki toščnosti. Naroča se lahko tudi telefonično, št. 446. 433

Naznanila.

Starešinski sestanek se vrši nocoj ob 8. v akad. domu Predava prof. Capuder: Ruski spo-min. Vabljeni starešine in akademiki. — Pred so-stankom ob 7. odborova seja. — Predsednik.

Slov. kršč. ženska zveza ima svojo redno sejo danes popoldne ob 5. — Predsedstvo.

Običajni sestanek Zabavnega kluba DZB v kazinski dvorani v petek zvečer odpade. — Odbor.

V Smartnem pri Litiji bo v nedeljo, 10. fe-bruarja ob 3. popoldne velika burka »Pri belem konjčku«.

Telovadni odsek Meste priredi v nedeljo 10. t. m. ob 7. zvečer akademijo z zanimivim sporedom in komerzom. Sodeluje godba Mladinskega doma. K obilni udeležbi vabi odbor.

Radovljiska podružnica Slovenskega plani-skega društva v Radovljici opozarja svojo članstvo in prijatelje planince na svojo planinsko pri-reditev v soboto, dne 9. t. m. v Radovljici. Začetek ob 20. uri. Priporočila se planinska obleka; narodne noše dobrodole.

Predavanje v društvu »Sotac« v Ljubljani. Na-čem pri nas otroci umirajo, tako se glasi tema, o kateri predava v soboto 9. t. m. v salonu pri Levu g dr. Matja Ambrožič, šef zavoda za socialno-bi-gijensko zaščito deca. Na to žirjo javnost posebno važno predavanje vabimo naše člane in vse pri-jatelje društva. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Kavarna »Leon«, Kolodvorska ul. 29. Vsak dan koncert, elegantna kapela pod vodstvom Janoš. Vstop prost. Za obisk se priporočata Leon in Jani Poganičnik.

Prosveta.

pr Višji prosvetni tečaj pri uršulinkah se je pravkar pričel. Obsega sledeča predavanja: Slovenska zemlja v preteklosti (dr. Mal. Jos., 8

ur); O življenju rastlin (dr. Piskernik Angela, 12 ur); Blagoznastvo (Zaren Fr. in Avenek Ivan, 12 ur); Socialno-karitativno in mladinsko skrbstveno delo (dr. Zamjen Srečko in Fr. Lavtižar, 7 ur); Žena in otroci v pravu (vseuč. prof. dr. Polec Janko, 3 ure); Umetnost (dr. Stele Fr., 6 ur); Spomeniki stare Ljubljane (mons. Steska Viktor, 5 ur); Važnejša dela iz slovenskega slovstva (dr. Puntar Jos. in prof. Fr. Koblar, 12 ur); Opera (kapelnik dr. Ce-rin Jos., 3 ure). — Nocoj (ob 6 in četrto do 8.) prične dr. Puntar: »Razumevanje literarnih umetnin«. V sredo sta pričela s svojim preda-vanjem Fr. Lavtižar: »Kršč. dobrotelost v Sloveniji« in Zaren Fr., ravnatelj »Gospod. zvezec«: »Pomen, obseg in razvoj blagoznast-va«.

pr Tržič. V ponedeljek, 11. februarja, ob 8. zvečer priredi Jožetovo društvo v »Našem domu« XI. prosvetni večer. Spored: Koračnica: Junaki pri-dejo. — Kanonik Skrbec: »Trpljenje v Istri«. — Zbor poje: »Odkod«. — Etil: »Veliki Tržič«. — Zbor poje: »Megla«. — Kuhanje kave. — Slabe-Ahačič predstavljata: Sladkosnedenka.

Turistika in sport.

SLUŽBENE OBJAVE JZSS.

Sankalna tekma 2. febr. v Bohinju. Pri konč-nem pregledu in kontroli tekmovalne liste so se ugotovili pravilni časi, vsled česar se izpremeni razvrstitev tekmovalcev v tekmi dvosežnih sank sledeče:

I. Cop—Cop (Skala, Jesenice) v 4:04:9; II. Pavlič J.—Pavlič Fr. (Skala, Bohinj) v 4:14:6; III. Fralib—Ravnik (Skala) v 4:24:8. Priznanja za tekmo se razpošljejo prihodnji teden na klube, kjer naj jih tekmovalci dvignejo.

Smučarska tekma za državno prvenstvo, ki se vrši v nedeljo v Planici pri Kranjski gori, bo naj-silnejša smučarska manifestacija v sezoni. Tek-me se udeležijo tudi naši tekmovalci, ki so bili v Chamonijski, številni ljubljanski, celjski, gorenjski in zagrebški sportniki. Vrh tega bo v Kranjski gori zlet smučarjev ter je pričakovati obilno udeležbo. Prijave se še sprejemajo. Tekmovalci morajo najkasneje v soboto z vlakom ob 8. popol-dne v Planico, ostali pa v Kranjsko goro, da se prenočišča porazdelijo.

Polevnična vožnja v Planici je dovoljena vseni, ki se udeležijo nedeljske smučarske prireditve v Planici oz. Kranjski gori in sicer z vseh postaj v Sloveniji. Vsakdo kupi polni listek, ki ga pa ne odda, temveč prejme v Kranjski gori izkaznico in se more z isto s prvim voznim listkom vrniti.

Poizvedovanja.

Izgubilo se je v petek, 1. t. m., pri večernem vlaku Ljubljana—Jesenice, in sicer ob prestopu na tržički vlak, mapa z načrti. Pošteni najdljše se prosijo, da odda mapo z načrti proti nagradi v postajni pisarni v Kranju.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 386 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Relativna vlažnost v %	Temperatura v °C	Nebo, veter	Prijava v cm
6. 2. 21 h	724.0	27	0.8	d. jas. sever	—
7. 2. 7 h	728.0	— 3.0	0.8	d. jas. —	—
7. 2. 14 h	729.3	28	1.5	d. jas. s. z.	—

UČENKA stara 17 let išče mesta v trgov. v mesto ali na deželo z vso oskrbo. — Naslov v upravi pod št. 710.

IZURJENA ŠIVILJA, samostojna, želi premeniti kraj za stalno, tudi v trg ali kako večjo vas. Posu-dbe pod »Izurjena šivilja 697« na upravo »Slovenca«.

NAPRODAJ JE velika mostna tehlnica

Sprejemmo ključavničarja ZA ORODJE (WERKZEUGMACHER) — VOJNOVIČ & Cie, Vič.

Prodaj 3 STOLE še prav dobro ohranjene. — Naslov v upravi pod št. 721

Kupim izbrano, in zdravo CEBULO. Poudarje z navedeno ceno in količino prosim pod »Cebula« na upravo lista. 708

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroški vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta št. 4 — Zvo-narska ulica št. 1. — Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles, malih pom. motorčkov in šivalnih strojev. Preko zime se zbrani in sprejemajo v polno popravilo za emigriranje in popravilo dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji.

Insertirajte

V

»SLOVENCU«!

Prodaj lepo ohranjen KONV. LEKSIKON (Mayerjev) 17 zvezkov. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 733.

V najem vzamem NJIVO, 2-3 orale, obenem sprejem mesarskega VAJENCA.

Voč se poižve pri Adolfa Zabjek, mesar, Poljanska 53.

Jutri v soboto ob 10. uri dopoldne se bodo SODNO PRODAJALE na Miklošičevi cesti hišna štev. 4 v LJUBLJANI

raznovrstne teh-nične potrebščine zlasti iz GUMIJA, JEKLA, ASBESTA itd. 716

poižve se pri GOSPODARSKI ZVEZI Ljubljana.

720 A VIII 603/23-14

Dražba.

V Vnanjih Goricah pri Brezovici naprodaj 17. fe-bruarja 1924 ob 3. uri pop. na licu mesta prišljena HI-8A št. 57, zidana, z opeko krita, 2 sobi, vežo, kuhinja, hlev, avinjak, kozolec, dve njivi, 1 travnik, skupna me-11.316 m² ter nekaj premičnin. Cena 35.300 Din. — Pogoji pri podpisnem so-dišču, soba št. 33. — Okr. sodišče v Ljublj., odd. VIII, dne 26. januarja 1924.

Z ozirom na obl. dovoljeno razprodajo

našega oddelka za pleteni-ne, trikotajo in perilo, si dovoljujemo cenjene odje-malce opozoriti, da se na-hajajo v zalogi še večje množine različnega blaga, kakor:

ZA DAME: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in ro-kavice. — ZA GOSPODE: triko perilo, sviterji, srajce, ovrtniki, saramnice, nog-avice, rokavice, gamaše in dekolencije. — ZA OTROKE in DOJENKE: perilo, oso-bito znamke »Tetra«, pač. nogavice, sviterji, čepice i. dr. — Brisače, različna ga-lanterija in kozmetika. — Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo dotlek, dokler traja zaloga.

A. & E. Skaberne Ljubljana, Mestni trg 10



I. slovenska izdelovalnica usnjenih oblek Drago Schwab Ljubljana, Bvojni trg 2.

Traovino

na prometni točki deželo, tudi z gostilno in gospodar. poslopiem, 18CEM V NA-JEM. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 723.

NE ZAMUDITE!

ugodne prilike

Ki se Vam nudi ravno sedaj. Zensko volneno blago vseh vrst ter listre zamorete dobiti NAJČENEJE pri trvdki

A. DULAR, Ljubljana, Miklošičeva c. 36.

kjer se prodaja globoko pod tovarniškimi cenami na drobno in debelo. Oglejte si!

Potri neizmorne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijate-ljem in znancem, da je moj nadvse ljubljani soprog, gospod

Josip Košiček

veleposestnik

danes, v sredo, 6. t. m. zjutraj, previden a sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Kandiji na župno pokopališče v Šmihelu. — Svete maše se bodo darovale v več cerkvah.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Novo mesto - Kandija, dne 6. februarja 1924.

Frančiška Košiček, roj. Gregorič.